

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.

Posamične števe. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. ovrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON št. 11-57

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo, dne 5. novembra ob 10. uri predp.

JAVEN SHOD

v veliki dvorani Nar. doma v Trstu.

DNEVNI RED:

- 1) Delovanje parlamenta v zadnjem zasedanju. Poroča državni poslanec dr. Rybář.
- 2) Poročilo o delovanju tržaškega mestnega sveta, oziroma deželne zbornice.

Na mnogobrojno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

BRZODJAVNE VESTI.

Novo ministerstvo.

(Izvirno.)

DUNAJ 3. Jutrnja „Wiener Zeitung“ prinese cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se imenuje novo ministerstvo. Resort poljedelskega ministerstva ostane za sedaj izprazen na razpolago Čehom. Vodil bo ta resort začasno galski minister-rojak Zaleski. Ponudjen je bil poljedelski resort bivšemu ministru dr. Brafu, ki je pa listino odklonil.

Danes zvečer se je bilo sicer razglasilo, da je dr. Braf vsprejel poljedelsko ministerstvo, a ta vest je bila demantirana. Dr. Braf se je nahajal v Lovranu in minister Zaleski se je osebno peljal k njemu, da bi ga pregovoril, naj vsprejme ponujeno listino. On pa tega ni storil, vrnil se je sicer na Dunaj, a je tudi tu odklonil in sicer zato, ker da ima zelo tehtne pomisleke, da bi ga Čehi ne podpirali v zadosni meri. Govori se tudi, da so dr. Brafu merodajni zdravstveni oziri.

Novo Stürgkhovo ministerstvo je že dobilo ime in sicer ministerstvo kapacitet. V ponedeljek se kabinet predstavi parlamentu in grof Stürgkh razvije tu program nove vlade. Nova vlada da bo strogo objektivna ter bo posvečala svojo pažnjo edino-le upravnim poslom.

Stürgkhova vlada je že dobila pohvalo ene stranke in sicer nemškega „Nationalverbanda“, katerega podpora mu je zagotovljena. Nemški „Nationalverband“ je namreč imel danes sejo, na kateri se je konstatiralo, da so v novi vladi trije možje, ki stoje jako blizu nemškemu „Nationalverbandu“. To so: pravosodni minister dr. Hohenburger, železniški minister baron Forstner, ki je svak glasovitega bivšega nemškega ministra-rojaka Schreinerja in trgovinski minister vitez Rössler. Pa tudi glede ministra notranjih stvari Heinolda in naučnega ministra Hussareka je „Nationalverband“ konstatiral, da ni nikakega povoda, da bi se jima nasprotovalo.

S tem sklepom nemškega „Nationalverbanda“ je tudi že povedano, kaj imajo Slovani pričakovati od novega kabineta. To je ministerstvo Stürgkh-Hohenburgerjevo.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

Zadnji bosanski kralj.

„In s katere strani misliš, da hoče Vukman napasti naš tabor?“ je vprašal Tomašević dalje.

„S severa“, je rekel Radić kratko.

„Skušeni si v bojnih stvarih, strice“, je Tomašević nekako nezaupno vrtel glavo, „toda, da s severa? Zakaj ravno s severa?“

„Če ne veruješ mojim besedam, kraljevič“, je rekel Radić nejevoljno, „pa se kar sam prepričaj, jaz te spremim“.

„In predno se vrneva, pa zamore Vukman udreti z druge strani na nepripravljene“, je rekel Tomašević. — „To bi bilo seveda možno, je pritrtil vojvoda, in te tudi že priznam za prvega vojvodo v taboru, kraljevič, in dobrovoljno se pokorim tvojim ukazom“.

„Ali čujete Radića?“ so šepetali medseboj poslušalce, število se je množilo vedno bolj. „Resnično govori“, so pritrjevali drugi, „slaven vojvoda je ta kraljevič. Pazite, go-

Sicer so Nemci izjavili, da so pripravljene sodelovati s Čehi brez vsakih kompenzacij. Čehi priznavajo, da treba napram novemu kabinetu največje previdnosti. Sicer pa mnenja v češkem „Enotnem klubu“ niso edina. Mladočehi so za politiko proste roke isto tako tudi agrarci. Radikalci so za opozicijo, a skupina Stranskega za najodločnejšo opozicijo. Ta nasprotstva v češkem „Enotnem klubu“ so rodila že prav neprijetne polemike v češkem časopisju. Dr. Kramar se je očitalo, da se je pogajal z grofom Stürgkhom, kar pa on odločno dementuje.

Jugoslovane se je pri sestavljanju nove vlade popolnoma prezrlo. Dr. Šusteršič je sklical sejo „Hrvatsko-slovenskega“ kluba, da zavzame stališče napram novi vladi. Soditi po razpoloženju sklene Hrvatsko-slov. klub odločno opozicijo.

Vse pričakuje z največjo napetostjo seje, prihodnjega ponedeljka, na kateri se v zvezi s proračunsko debato razvije tudi debata o vladnem programu Parlamentarni taktiki sodijo, da bodo potekale razprave do Božiča mirno, po Novem letu se še le odloči usoda vlade. Vsekako nimamo Slovenci ničesar dobrega pričakovati.

DUNAJ 3. Novo ministerstvo je sestavljen nastopno: Grof Stürgkh, ministerski predsednik, general Georgi, minister za deželno brambo, Hohenburger, pravosodje, dr. Robert Mayer, finance, dr. Zaleski, min. za Galicijo, moravski namestnik baron Hainold pl. Udynski minister za notranje stvari, sekcijski načelnik dr. Moric Rössler trgovino, sekcijski načelnik dr. Zdenko Forster železnice, sekcijski načelnik dr. Hussarek pl. Heinlein uk in bogočastje, sekcijski načelnik Otokar Trnka, minister za javna dela. Ministerstvo za poljedelstvo bo začasno vodil minister Zaleski.

Avdijence pri cesarju.

DUNAJ 3. Cesar vsprejme jutri ob 10. uri predpoludne v poslovilni avdijenci odstopajočega ministerskega predsednika Gautscha ter odstopajoče ministre dosedanjega kabineta.

Ob 10.30 zapriseže vladar novoimenovanega ministerskega predsednika grofa Karla Stürghka in nato novoimenovane ministre.

Odlikovanja odstopivšim ministrom.

DUNAJ 3. Cesar je podelil odstopivšim ministrom naslednja odlikovanja: minister predsedniku baronu Gautschu briljante k velikemu križu Stefanovega reda; ministru za notranje stvari Wickenburgu red železne krone I. razreda; vodji trgovinskega ministerstva sekcijskemu načelniku dr. Rudolfu Mataja veliki križ Fran Josipovega reda, vodji železniškega ministerstva sekcijskemu načelniku dr. Viktorju vit. Röllu baronstvo.

Hrvatski sabor sklican.

ZAGREB 3. Današnji uradni list objavlja cesarjevo nočno pismo, s katerim se sklicuje sabor za dne 7. novembra, da čuje dvorsko sporočilo. (To sporočilo bo brzkone — razpust! Ur.)

Predsednik ogrske zbornice odstopi.

BUDIMPEŠTA 3. „Budapesti Naplo“ poroča, da poda predsednik ogrske poslanske zbornice demisijo in sicer brzkone na prihodnji seji poslanske zbornice, ki se bo vršila v ponedeljek.

Samomor Tržačana na Dunaju.

DUNAJ 3. Danes po noči se je tukaj v nekem hotelu ustrelil z revolverjem v sence

tovo se vrne nekdanja slava in neodvisnost Bosne, ko zasede on kraljevski prestol.

„Do bi vsaj to že bilo!“ so govorili drugi, „in bi mi ne bili več primorani dati Turku harač na svojo sramoto, niti se več ozirati na Ogrskega kralja!“

„Sramota je resnično“, so pritrjevali skoro vsi, „to tavanje med pogonom in sovragom Madžarom, ki si oba prisvajata gospodarstvo nad našimi kralji in nad nami; Bosna mora stati na svojih lastnih nogah, samo vojvode ji je treba“. — „In ta bo Stefan Tomašević, in nihče drugi“, so trdili mnogi s trdnim prepričanjem.

Samo nekateri so zmajevali z glavo, toda molčali so; težko je plavati proti toku. Tomašević je med tem vstrajal v globokem molku; zdel se je zamišljen, v resnici pa ni ušla niti ena besedica njegovemu bistremu ušesu, in pomembno je pogledal Radića, ki je jedva vidno nagnil glavo ter si z dlanjo pogladil lice.

„Že vem, kaj storimo“, je dejal sedaj glasno, „treba pa je za to dovoljenja kralja, mojega očeta“.

Vstal je ter se napolnil naravnost h kraljevemu šotoru; ročno so se mu umikali telesni stražarji s pota, samo Ilija je nekako obotavljajoče stopil v stran; samo za korak

tržaški finančni svetnik Ernest Rovis. Vzrok samomora ni znan.

Nemško-francoska pogodba glede Maroka.

PARIZ 3. „Ag. Havas“ poroča iz Londona: Od posebne strani se zatrjuje, da sta se francoska in nemška vlada dogovorili, da bosta vse težkoče in spore, katerim bi utegnili dati povod včeraj sklenjena pogodba, predložile haaškemu razsodišču.

Žrebanje.

DUNAJ 2. Pri današnjem srečanju sreč iz leta 1860 so dobili 600.000 kron: serija 7510 št. 6, 100.000 K, serija 8306 št. 17, 50.000 K, serija 18477, št. 15, po 20.000 K, serija 15473, št. 25 in ser. 15761 št. 16 po 10.000 K, ser. 636/11, 1111/19, 2237/14, 2272/14, 3316/1, 5128/16, 8077/17, 10483/14, 10680/19, 10952/17, 12361/5, 13481/14, 15391/10, 15473/4 in 19597/5.

DUNAJ 2. (Dunajske komunalne srečke) Glavni dobiček 300.000 K je zadel serija 1135 št. 5, 20.000 K, ser. 1535 št. 72, 10.000 K, ser. 1135 št. 77.

Turško poslaništvo na Dunaju.

CARIGRAD 3. Turški generalni konzul v Budimpešti Mustar bej je imenovan za začasnega voditelja poslov turškega poslaništva na Dunaju.

Za angleško-nemško prijateljstvo.

LONDON 3. Tu se je vršil velik shod, na katerem je bila sprejeta po lordu-majordju predlagana resolucija, da se v svrhu gojenja nemško-angleškega prijateljstva leta 1913 otvori v Londonu nemško-angleško razstavo.

London 3. Tu so začeli štrajkati šoferji. Izmed 7000 avtomobilistov je ostalo danes doma 6000.

Revolucija na Kitajskem.

Diplomatične težkoče.

PARIZ 2. Tukajšnjemu „New-York-Herald“-u javljajo iz Pekinga: „Urad zunanjih stvari je naznanil narodni skupščini, da je vzpostavila miru tem potrebnejša, ker hočeta Japonska in Rusija notranje nemire vporabljati v to, da bi delali Kitajski diplomatične težkoče. Tako zahteva Japonska znižanje carin za eno tretjino za blago, odposlanega z železnico Antung-Mukden v Mandžurijo. Sploh zahteva Japonska stališče privilegirane naroda.“

Vlada se pogaja.

PEKING 2. (Reuter) — Vsi ministri so prisostvovali včeraj tajni seji narodne skupščine, ki se je pečala v prvi vrsti z zahtevami, ki so jih stavile lančanske čete. Narodna skupščina je privolila v vse zahteve, izvzemši ene, da mora o sklicevanju parlamenta in reševanju vseh važnejših vprašanj določiti armada. Vojno ministerstvo se bo celo pogajalo s četami v Lančanu.

PEKING 1. (Reuterjev biro). Juančikaj je imenovan ministerskim predsednikom. Kabinet je baje že sestavljen, ako prevzame Juančikaj ministersko predsedstvo. Začasno bo posloval kakor ministerski predsednik Hing, Natuang in Hsučang bosta njegova svetovalca.

PEKING 1. (Reuterjev biro). Juančikaj je dobil nalog, naj se takoj vrne v Peking. Ob enem je narodna skupščina naprosila voditelje ustašev, naj prenehajo z boji. Medtem si bo narodna skupščina prizadevala poravnati difference med strankami.

BRUSELJ 3. „Agence d'extreme Orient“ objavlja alarmujoče vesti o položaju na Kitajskem. Cesarški edikt, ki objavlja reforme, je ostal brez utisa. Revolucionarji vladajo popolnoma v šestih pokrajinah. V Pekingu je vsak čas pričakovati izbruh revolucije in odsvajanje dinastije.

Italijansko-turška vojna.

Kaj se godi v Tripolisu?

Glasom vesti iz turških virov, so Turki zopet izrgali Tripolis Italijanom iz rok; vesti iz italijanskih virov pa to taje. Jasne slike si torej o dogodkih v Tripolisu ni možno napraviti, vse to je gotovo, da se Italijanom ne godi dobro. Po enem mesecu vojne so srečno prišli tako daleč, da se morajo braniti pred turškimi napadi. To priznava tudi uradna italijanska „Agenzia Stefani“.

Ker so Italijani bili prisiljeni, da so se morali umakniti, so se maščevali nad starci in betežniki, ter nad ženami in otroci Arabcev! Vprizorili so pravo klanje, kakor da bi se bili to naučili od samega Atile!

Seveda bi hoteli Italijani to utajiti, a dokler so to pisali le zunanji listi, se je moglo pač misliti, da je one vesti morda narekovalo sovražstvo do Italijanov, a sedaj priznavajo tudi že italijanski listi, da so njih „valorosi“ vojaki res zagrešili v Tripolisu vsa ona grozodejstva, ki so jim jih očitali angleški listi. Kdor pozna italijansko naravo, se temu tudi ne bo čudil. Italijan je zavraten in zvit po svoji naravi, nesposoben za boj iz oči v oči, najde poguma le takrat, ko ima pred seboj sovražnika, ki se ne more braniti. Te vrste kulture Arabci pač niso potrebovali! A da si s tem Italijani niso pridobili simpatije Arabcev, je tudi gotovo! — Morenje žen in otrok, to bi bil torej prvi kulturni čin Italijanov v Tripolisu!

Drugi kulturni čin bi bil ta, da mislijo posekati palme in oljke, ki se nahajajo v tripolitskih oazi in ki tvorijo edino bogastvo dežele! Mesto blagostanja, so torej prinesli Italijani v deželo — klanje mesto kulture — pustošenje!

Dosedanja bilanca akcije v Tripolisu torej za Italijane nikakor ni razveseljiva. Kak bo konec, to bomo videli — je rekel slepec.

Klanje v Tripolisu v angleškem parlamentu.

LONDON 3. V včerajšnji seji parlamenta je poslanec Leach vprašal državnega tajnika za zunanje stvari, če hoče porabiti upliv Velike Britanije v to, da se stori konec klanju arabskih mož, žen in otrok po Italijanih.

Italijanska grozodejstva.

Včeraj smo poročali, da prinašajo angleški listi obširna poročila o grozodejstvih, ki so jih zagrešili Italijani v Tripolisu.

Angleški zgodovinar Trevelyan, ki je spisal navdušeno zgodovino italijanskih bojov za svobodo, protestira v „Timesu“ proti italijanskemu postopanju, ter opominja Italijane, da je s stališča zakona upor Arabcev proti Italijanom mnogo opravičenejši, nego je bil svoječasno upor Italijanov proti Avstriji. Očividec, fotograf Frank Mogel, opisuje v „Daily Mail-u“ prizore, ki so se dne 23. oktobra odigrali z ujetimi Arabci. Italijanski vojaki so Arabce, — naj so bili stari ali

vsplamelo njegovo oko in zopet se je s temno rudečico zalilo njegovo lice.

„Dobro torej“, je dejal na videz brezbržno, ali njegov glas se je pri tem vendarle tresel vsled notranjega viharja, „prijavim se sam pri kralju, svojem očetu, ti pa pojdi za menoj!“

Obrnil se je od Ilije; ta pa je vendarle dobro videl, kak bodeč pogled ga je zadel pri tem obratu, s tako zlobnostjo, s tako mržnjo, kakor bi bil ubijajoči pogled baziliska. Toda Ilija je bil star vojščak, videl je že veliko sličnih pogledov, ko se mu je po bitih sovražnik valjal pred nogami; radi tega je mirno prenesel pogled Tomaševića; samo njegovo lice je temno porudečilo in z glavo je pritrtil, kakor človek, čegar slutnja se je spremenila v gotovost; potem pa je skledil kraljeviču. Na lahno je ta razgrnil zastore šotora in lahen nočni veter, ki je zapihal v šotor, je probudil spečega kralja. „Ali si ti, Ilija?“ se je oglasil od znotraj glas, močan in zvočen, da se je spoznalo, da ta glas, čeprav je starost že pripognila tilnik Stefana Tomaža, kralja Bosne, vendar še nadkrituje vrišč boja, ko kliče svoje vojščake k zmagi.

„Jaz sem, moj kraljevič oče“, je odgovoril Tomašević, „toda Ilija me spremija; važna vest me je prisilila, da motim tvoje spanje!“

(Pride še.)

mladi, zdravi ali ranjeni. — gnali z bodali naprej in jih tolkli s pestmi. Neki častnik je nekega ujetega Arabca, ki je imel zvezane roke, tolkel s ploščino sablje po spodnjem delu telesa. Drug častnik je bil nekega starega Arabca, ker ni mogel iti dovolj hitro. Popoludne so bili trije ujeti Arabci, katerih se ni niti zaslislalo, niti so znali, kaj jih čaka, pozvani, naj zapuste Italijanske pozicije. Kakor hitro so napravili par korakov, so jih Italijanski vojaki postreljali!

Omenjeni dopisnik „Daily Maila“ pa pravi, da je bil položaj Italijanov zelo težaven in da so bili radi napada Arabcev zelo razkačeni.

Uradno se sicer — potom „Agencije Stefani“ — dementuje vse te vesti, a koliko so ti dementi vredni, dokazuje turška „Stampa“, ki priobčuje dolge podrobnosti o strašnem pobijanju Arabcev na veliko. Dosedaj je bilo ubitih čez tisoč žensk.

Konkurzi delniških družb v Italiji.

RIM 3. „Italia“ poroča, da je dne 20. oktobra t. l. osem večjih delniških družb napovedalo konkurz. Ti konkurzi so v prvi vrsti posledica gospodarske krize, navstave v Italiji vsled vojne.

Italijani oblegani v Tripolisu.

BEROLIN 3. „Morgenpost“ javlja iz Tripolisa: Okolica mesta je obkoljena od sovražnika. Italijani taborijo v loku okoli mesta, ne da bi se zganili ter se omejujejo na to, da odbijajo sovražne napade. Težak položaj Italijanov je razviden iz ukaza vrhne poveljnika, da se ima strelno polje pred obrambenimi črtami očistiti. V ta namen so morala biti izpraznjena vsa stanovanja v oazi. Dalje se misli posekati vse nasade palm in oljk. Na ta način bi bilo za desetletja uničeno vse bogastvo dežele.

V Tripolisu nič novega.

RIM 3. „Agencija Stefani“ javlja iz Tripolisa predčerašnjim: Dan in včerašnja noč sta minila mirno. Zjutraj je prišlo do lahkih prask pri prednjih stražah, vendar je ob pol desetih zopet nastopil popoln mir. Kakor poroča iz Homsa došli uničevalci torpedov „Dardo“, je položaj tam nespremenjen. Istotako se glasom najnovejših brezžičnih brzojav generala Briccole položaj v Bengaziju ni spremenil.

Italijanske vojne ladije odšle v turško brodovje.

MALTA 3. (Reuterjev biro). Semkaj je dospela vest, da so vse italijanske vojne ladije zapustile Tripolis, in da se — kakor se domneva — podajo v turško vodovje.

Proti šikaniranju v vojaških stvarih od strani tržaškega magistrata.

Interpelacija posl. prof. Matka Mandiča, dra Rybářa in tovarišev na g. ministra za deželno brambo.

Težki davek, ki ga naš narod plačuje v krvi državi in dinastiji v toliki meri, postaja mu še težji in neznošljivi vsled neumestnega in z n'čemer opravičenega zbadanja in šikaniranja vojni dolžnosti podvrženih mladeničev naše narodnosti od strani javnih oblasti in Primorju v obče, posebno pa v mestu Trstu.

Naši javni listi prinašajo čisto pritožbe proti onim uradnikom mestnega magistrata v Trstu, s katerim prihajajo naši mladeniči v svojo nevoljo v doliko v vojaških stvarih. Radi nepoznavanja italijanskega jezika, katerega oni v ostalem niti niso dolžni poznati, ker je slovenski jezik tudi deželni jezik, pošiljajo ti zagriženi italijanski uradniki naše vojake, pripadnike črne vojske itd. od Poncija do Pilata, zasramujući jih in provzročujoč jim izgubo časa in nepotrebne troške.

Tipičen izgled narodnostne mržnje, strasti in fanatizma teh uradnikov nahajamo opisanega v slovenskem dnevniku „Edinost“, izhajajočem v Trstu, št. 284 od dne 12. okt. 1911 pod naslovom: „O zglaševalni dolžnosti črnovojnih zavezanecv“, ki se glasi:

„O zglaševalni dolžnosti črnovojnih zavezanecv. C. kr. namestništevni svetnik je razglasil v „Edinosti“ dne 10. septembra t. l. red, po katerem se morajo osebno zglašati črnovojniki, bivajoči v tržaški občini — naj so že pristojni v Trst ali ne — in sicer pri občinski komisiji, ki bo poslovala v ul. Madonna del Mare šte. 13 od 9. ure dop. do 2. ure dopoldne. Na zaključku tega razglasa je še zagrozil gospod namestništevni svetnik vsem črnovojnikom z globo od 4 do 200 kron, ako se ne zglašijo po predpisu. Ti razglasi so bili razobešeni tudi po mestnih vogalih v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku. Povdarjamo, da so bili razglasi tudi v slovenskem jeziku, da so naši ljudje tako o svoji vojaški dolžnosti obveščeni v njihovem materinem jeziku, ki je do danes menda še vedno deželni jezik na Tržaškem. A na našem slavnem magistratu, oziroma pri gorioemenji občinski komisiji v ul. Madonna del Mare, nočejo niti čuti o kaki enakopravnosti slovensčine niti o takih priklakah, kakor je zglašanje črnovojništva. Vsakega, ki slučajno ni sposoben italijanščine, zavračajo kratkoma, ga hrlijo in podijo iz urada. In našim ljudem se te dni to dogaja. Kako se tako postopanje zagriženih magistratnih uradnikov vjema z grožnjo namestništvenega svetovalca v razglasu, da mora

plačati globo 4 do 400 kron, kdor se ne javi, ko magistratovci vsakega italijanščine nevedčega našega človeka čisto navadno ven mečejo?! — Včeraj je bil v našem uredništvu neki naš človek, ki je hotel opraviti svojo črnovojniško dolžnost ter se je v ta namen javil v gorioemenjem uradu. Italijanščine je popolnoma nezmožen; zato ga niso hoteli vzeti na zapisnik ter so mu zalučali vojaško knjižico, da je revež kar debelo gledal. Razumel ni vprašanj, stavljenih mu od magistratnega uradnika, toda uganil je, da so pripravljene govoriti z njim — ako zna — francoski, ali angleški ali nemški, toda slovensčine nočejo poznati! Na to je začela za dotičnega našega človeka prava križeva pot. Da bi plačal 400 kron globo, ko se je vendar želel javiti, ne bi bilo prijetno in tudi pravično ne. Šel je torej k namestništvenemu svetniku v ulico Caserma št. 7, kjer je naznanil ves dogodek. Tu se jim je zdelo skoro neverjetno, da bi ga na magistratu ne hoteli vzeti na zapisnik edino-le radi tega, ker revež ne razume italijanščine, francoščine ali angleščine. Zahtevali so urade, naj pošljo uradnik na magistratu sprejme naznanilo našega črnovojnika na znanje. S tem pismenim odlokom je šel naš človek na magistrat, ali zastoj je bila tudi ta pot. Tudi sedaj niso potrdili imenovanemu Slovincu prijave. Vrnil se je zopet v ulico Caserma št. 7 ter se pritožil, da so ga zopet zapodili. Menjaval so se potem neki telefonični razgovori, na kar so poslali našega človeka zopet — v tretje! — na magistrat, kjer so konečno po raznih šikanah od strani nastavljenega uradnika, katerih pa naš črnovojenik ni razumel, vendar izpolnili vojaško knjižico. Ta gonja je trajala od 10. ure dopoldne do 1. popol.

Vprašamo: je-li kompetentnim vojaškim oblastim znano, da se na tak nesramen način postopa z našimi ljudmi, ki niso zakrivali družega, nego da niso večji italijanščini, francoščini ali angleščini? Gospoda namestništvenega svetovalca opozarjamo na gori opisani slučaj ter upamo, da ukrene potrebno, da se podobni slučaj ne ponovijo več.

Opozarjamo vse one naše črnovojniške zavezance, da nastopajo kakor zgoraj omenjeni naš človek: vsako žaljenje ali celo zavrnitev naj javijo takoj še isti dan pri namestništvenem svetovalcu v ulici Caserma št. 7. —!

Z ozirom na tako škandalozno postopanje italijanskih uradnikov na tržaškem magistratu z našimi vojaki, pripadniki črne vojske i. t. d. si dovoljujejo podpisani nasloviti na njeg. prevzvišenost gospoda ministra za deželno brambo sledeče vprašanje:

1) Je-li Vaši prevzvišenosti znano, da se na tak sramoten način postopa z našimi vojaki in drugimi osebami, ki imajo opravka radi vojaštva z uradniki na mestnem magistratu v Trstu, jedino radi tega, ki niso večji italijanskemu, francoskemu ali angleškemu jeziku?

Hoče-li Vaša prevzvišenost nemudoma ukreniti potrebne korake, da uradniki javnih oblasti ne bodo več kršili zakonov ter sramotili in šikanirali tistih naših pripadnikov, ki doprinesejo državi in dinastiji največji davek v krvi?

Dnevne vesti.

Železničarsko gibanje. Minulo nedeljo se je na Dunaju vršilo posvetovanje koaliranih železničarjev, ki so sklenili, da začnejo nova posvetovanja o zahtevah železničarjev šele dne 7. novembra. Ta dan bo namreč pododsek državnih uslužbencev imel prvo sejo glede zahtev železničarjev.

Reforme v liturgijskem področju. Iz Rima poročajo, da se papež bavi z reformo liturgije (bogoslужja) izlasti brevirja. Ta pose, ki je poverjen posebni komisiji liturgistov lepo napreduje. Nove reforme bodo proglašene baje že v začetku novega leta.

Novi koroški deželni predsednik. Z Dunaja poročajo, da bo deželnim predsednikom na Koroškem imenovan bivši namestniški podpredsednik v Trstu grof dr. Andrej Schaffgotsch, ki je sedaj v enakem svojstvu v Lincu.

Domače vesti.

Gospod Oblak naj si zabeleži. Prejeli smo: Na ljudski in meščanski italijanski šoli v ulici Ferriera je letos nameščen nov ravnatelj. Da bi ne bil nikdar prišel! To vam je prava nesreča. Mesto da bi otroke poučeval dostojnosti z lepo besedo, prihajajo iz njegovih ust taki izrazi, da si jih ne upam niti omeniti. Nedostojne besede so mu vedno na jeziku in to ne samo z navadnimi obče-znanimi kletvinami, ki se jih čuje v tržaških najnižjih slojih. To je torej tista vzorna šola toliko proslavljena od Oblaka. To so tisti sledbeniki De Amicisa. Samo žal mi je, da je marsikateri slovenski otrok radi naše šolske mizerije prisiljen obiskovati take škandalozne šole.

„Intimni večer“, ki ga priredi nocoj „Slovenska Čitalnica“, obeta biti kar najzabavnejši. Igrala se bo nova originalna slovenska enodejanka; na novo nastopi vijolnista dr. Okretič; zanimivo bo tudi predavanje gosp. Tume o Angleški, kjer je sam preživel par let. Sodelujejo le člani „Slovenske Čitalnice“. Izvrsten buffet, animiran ples, šaljiv kotiljon! Začetek ob 8. uri.

Nova slovenska igra, ki jo je spisal naš nadebudni mladi umetnik gospod Rajner se bo predstavljala danes zvečer na „intimnem večeru“ Slov. Čitalnice. Gotovo bo zelo interesiralo naše slavno občinstvo videti ta najnovejši umotvor našega domačega pisatelja. „Siv, ljubček, teorije je značaj...“, tako imenuje Rajner svoje prvo delo. Hm! Skepticizmom pričinja; upajmo, da ga vspeh prvenca vspodbudi, da stopa navdušeno po poti, ustvarjajoče dramatične umetnosti, na katero se je podal. Skažimo mu torej svoje simpatije in svoje voščilo k obilnim uspehom na tem polju predvsem s tem, da se v polnem številu združimo nocoj pri „intimnem večeru“ k Rajnerjevi enodejanci.

Slike beligradskega pevskega društva. V izložbi Gorenjčeve knjižarne, ki prodaja vstopnice za ta koncert, so izložene slike našega bratskega društva, ki dospe jutri v našo sredino. Ena slika je društvena uprava, večinoma stareji in resnejši ljudje z raznimi odlikovanji na prslh, a druga je ves društven zbor, kakor je koncertiral v Berlinu, Monakovem, Draždanih, Moskvi, Petrogradu, Carigradu itd.

Da se bo bolje umelo pevanje tega odličnega društva, je natisnena vsebina (tekst) vseh pesmi, ki se bodo pevale na koncertu. Te knjižice razprodaja knjižarna Josipa Gorenjca po 10 stotink. Kdor si še ni preskrbel vstopnice, naj to stori za časa, ker bo jutri že kasno.

Opozarjamo člane „Dramatičnega društva“ na današnji izredni občni zbor, ki se bo vršil ob 8.30 v gledališki dvorani „Narodnega doma“. Ker je ta občni zbor izrednega pomena za bodočnost našega gledališča, se nadejamo, da ne izostane nihče, ki mu je na srcu razvoj te naše važne kulturne institucije.

„Krščanski vojak“. — Prejeli smo: V Mariboru je izšla knjižica „Krščanski vojak“, spisal jo je Valentin Rozman, vojaški kurat, kateri je prej skozi 5 let služboval v Trstu.

Pisatelj razpravlja z lepo in gladko slovensko besedo v 14 poglavjih o glavnih dolžnostih, ki jih vsebuje vojaški stan. Vzvišenost in nujnost teh dolžnosti dokazuje iz sv. pisma, pa tudi iz vojaških predpisov, iz zdrave pameti, iz izrekov slovečih modrijanov in slavnih vojskovodij. Knjiga nam slika posebno jasno svetost prisege, ljubezen do domovine, kolegijskosti in izpolnjevanje dolžnosti. Knjiga je pisana jedrnat. Marsikak kratak in poljuden rek ostane vojaku neizbrisno v spominu.

Mali vozniki svojim uslužbencem. Naši hlapiči stavijo zahtevo, naj jih plačamo, kakor so plačani drugi hlapiči pri velikih podjetjih. Mi izjavljamo, da smo pripravljeni vstreti njihovim željam, ter jih pozivljamo tem potem, naj ne zapustijo dela, ker motenje dela provzroča škodo delavcem samim in tudi delodajalcem.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1911. sledeči promet:

Dohodki.	
A) redni dohodki:	
1) Prispevki iz nabi-	
ralnikov	822 K 23
2) Prispevki podružnic	
Kranjsko	1794 K 99
Štajersko	380 K 15
Koroško	— K —
Primorsko	431 K 03
Skupaj	2606 K 17
3. Razni prispevki	3.807 K 97
skupaj	7.236 K 37
b) izredni dohodki:	
Prispevek za obrambni sklad	1438 K 33
c) iz družbine glavnice se je	
dvignilo	26.531 K 06
skupaj	35.205 K 74
Izdatki.	
A) redni izdatki:	
1) plače, remun. učit.	10.144 K 45
osobju, razni računi itd.	
B) izredni izdatki:	
2) nalož. na glavnico,	
oz. obrambni sklad	1.313 K 33
3) Izplačila za šolske stavbe	26.531 K 06
skupaj	37.988 K 84
torej prebitka	2.283 K 08

Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

„Tržaško vojaško veteransko društvo Cesar Fran Josip I.“ — V cesarsko prvenstveno streljanje. V oknih trgovine polkovniškega krojača Frana Jirasa v ulici Caserma so od 3. do 5. listopada 1911, razstavljeni darila za 5. cesarsko prvenstveno streljanje. Od teh daril imenujemo

1. Častno darilo Veličanstva cesarja: 20 dukatov v zlatu, vloženi v krasnem etui. 2. Častno darilo Visokosti nadvojvode Friderika: 10 zlatih dukatov. 3. Častno darilo Visokosti nadvojvodinje Marije Josipine: krasna zlata ura. 4. Častno darilo Visokosti nadvojvode Rajnerja: 100 kron v zlatu. 5. Častno darilo Jasnosti gosp. cesarskega namestnika princa Hohenlohe: zlata remontoir-ura. 6. Častno darilo gospoda brigadirja Henrika Krauss-Elisago: krasna toaletna priprava. 7. Častno darilo častnikov c. in kr. bosansko-hercegovskega pešpolka št. 4.: 2 dukata. 8. Častno darilo častnikov c. in kr. pešpolka št. 97.: 2 dukata. 9. Častno da-

rilo gospoda stotnika v rezervi pl. Orest viteza Bischoffa: stoječa ura spojena s sliko cesarja. 10. Častno darilo gospoda Karola viteza Wanika: krasna srebrna cigaretna doza. 11. Častno darilo gospoda strelnega prvomestnika Axel Trounier-ja: krasna slika. — Imena mnogoštevilnih drugih darovalcev — tudi duhov — se priobčijo pozneje. K temu pridejo še mnogoštevilna od društva prideljena krasna darila. Svečanostno razdeljenje daril bo v nedeljo 5. listopada t. l. ob 5. uri popoldne v Bazovici.

Dramatične predstave v „N. D. O.“ Izobraževalni odsek NDO ponovi na občno željo, jutri 5. novembra ob 5. uri popoldne Ganglovo rodbinsko dramo v 4 dejanjih „Sin“. Ta igra je zadnjo sredo zelo dobro vspela in upati je, da bo tudi jutri dobro obiskana.

Danes ob 8.30 zvečer ima dramatična skupina glavno skušnjo za jutrašnjo predstavo.

Tržaška mala kronika.

Samomor ali nezgoda? Včeraj po 3. uri popoldne je silna detonacija zadonela iz sobe stanovanja v I. nadstropju hiše št. 8 v ulici Antonio Caccia, kjer se je nahajal 17-letni Rudolf Scarpa, dijak VII. razreda državne gimnazije. Pritekli so domačini in našli mladeniča nezvestnega na tleh. Krogla iz samokresa mu je prodrla skozi čelo v možgane. Nujno je bila pozvana zdravniška postaja, a zaman, mladenič je bil že mrtev. Družina izključuje, da bi šlo za samomor, trdi pa, da je nesrečni mladenič manipuliral s samokresom, ki se je na enkrat sam sprožil. Truplo so pustili doma.

Roparski napad. V četrtek po noči se je pek Anton Pertot nahajal v kavarni „Universo“ na trgu Caserma. Nekdo se mu je približal in ga pozval, naj gre z njim na cesto, češ, da mu nekaj pove. Pertot je brez družega sledil vabilu. Čim pa je bil zunaj, je neznanec planil nanj, ga sunil na tla in mu s silo slekel telovnik, kjer sta se nahajala ura in verižica, oba niklasta. Na vpitje Pertota so prišli redarji, ki so aretirali lopova. Temu je ime Anton Joh, in je težak, doma iz Novega Mesta.

Nasilnosti Bosanca. V gostilni Velimira Masanovića v ulici Crosada je pred sinočnjem Bosanec Sjetozar Ostojčić, ki je v službi pri Avstro-Amerikani, začel razdeljevati po mizah nekatere reklame. Krčmar ga je pozval, naj to opusti in naj gre v stran. Bosanec se je uprl in krčmar ga je kratkoma vrgel ven na cesto. Bosanec pa je ves besen planil proti krčmarju, ga prijel za prsa in ga naklestil malo ne do krvi. Tudi njegovo ženo je sunil na tla in jo udaril. Ko je nekdo priskočil na pomoč, je nasilnes hotel potegniti revolver, a prišel je še pravočasno redar, ki ga je odvedel v zapor.

Aretacija nevarnega zločinca. Včeraj ob 4. in pol zjutraj je Ivana Tejkala, ki stane v Skednju št. 768, prebudil alarmni zvonček, ki je v zvezi z njegovim hlevom. To je bil znak, da hoče kdo vdreti v hlev. Skočil je s postelje in hitel na okno. Videl je, da jo je nekdo ravno kar popihal. Hitro je šel na ulico in še dohitel tatu. Prijel ga je za vrat, a tat se je zmuznil iz njegovih krempljev, potegnil je nož in rani Tejkala na licu. Na vpitje so prišli drugi domačini, ki so brž poklicali redarja. Tat, 56-letni Vinko Vrabec iz Komna, je bil aretiran.

Koledar in vreme. — Danes: Karol Boromej šk. — Jutri: 22. nedelja po Bink.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, temperatura malo spremenjena. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Pevci pevskega društva „Trst“ so pozvani, da se polnoštevilno udeležijo v nedeljo 5. t. m. ob 9. uri zjutraj vsprejema pevskega zbora Belgrajskega pevskega društva na južnem kolodvoru.

„Dramatično društvo“ v Trstu sklicuje danes, v soboto, dne 4. t. m. izredni občni zbor ob 8.30 zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu. Ker je točka volitev novega odbora velikega pomena, prosimo, naj pridejo vsi ljubitelji našega gledališča.

Vrdeški odsek tržaškega „Sokola“. Nocoj od 8¹/₂ do 11¹/₂ plesne vaje.

Tržaško kolesarsko društvo Balkan. V torek ob 8. uri zvečer se vrši odborova seja. V torek ob 8. in pol uri se vrši sešestanek vseh tistih, ki imajo veselje na uvedbo nogometne tekne.

Hrvatsko akad. društvo „Velebit“ se je na svoji redni seji dne 28. oktobra za zimski semester 1911/12 konstituiral sledeče: Predsednik: Ivan Matanić, cand. iur.; podpredsednik: Josip Mesojed, cand. iur.; tajnik: Josip Variola, stud. med.; blagajnik: Vicko Určić, stud. med.; knjižničar: Radoslav Miletić, stud. med.; revizorja: Janko Božić, cand. med. in Josip Marošević.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi je na l. rednem občnem zboru dne 28. oktobra t. l. izvolil za zimski tečaj 1911/12 sledeči odbor: preds.: cand. ing. Ivan Leban; podpr.: cand. ing. Anton Oswald; tajnik: stud. ing. Ogn. Perko; blagajnik: stud. ing.

Anton Terčič; knjižničar: cand. mech. Gustav Zupančič; preglednik: cand. ing. Janko Mačkovšek in cand. arch. Jože Jelenec.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu
vabi na svoj
PEŠIZLET V DOLINO
ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 5. novembra 1911 v civilnih oblekah.

Zbirališče „Narodni Dom“. Odhod točno ob 1. uri popoldne, prihod nazaj v Trst ob sedmih zvečer.

K mnogobrojni udeležbi so vabljeni tudi ostala društva „Tržaške sokolske župe“.

Vaditeljski zbor.

Nar. del. organizacija.

Zaupniki zidarjev so vabljeni, da se udeležijo zanesljivo sestanka, ki se bo vršil jutri 5. t. m. ob 10. uri popoldne v prostorih NDO. ulica Sv. Franciška št. 2.

Odbori skupin „Plinarne“, „Linoleuma“, „Čistilnica olja“, „Čistilnica petroleja“, „Čistilnica riža“ in zaupniki kemičnih tovarov bodo imeli jutri 5. novembra ob 4. uri pop. skupno sejo. Na dnevnem redu so zelo važna vprašanja.

Strokovni tajnik je z včerajšnjim dnevom zopet prevzel svojo službo ter uraduje vsak dan od 9. do 12. in od 4. do 7. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. predpoludne.

Plesni odsek NDO priredi jutri po predstavi „Sin“ svoj II. plesni venček. Sviral bo orkester.

Pevski zbor NDO ima drevi ob 8. uri pevsko vajo. Ob tej priliki važen pogovor. Novi pevci dobrodošli.

Naše gledališče.

Predvčerajšnja popoldanska predstava „Trnjulčica“

je bila namenjena našim maličkom, ki so se zborovno zabavali.

Kralj je imel lepo zlato krono in rdeč plašč, kosmat okrog vrata, in imel je dolgo brado. Kraljica je bila najprej mlada in je imela zlat obroč na glavi, pa spredaj vso zlato pošto obleko. Kraljičina Trnjulčica je bila najprej čisto, čisto majhna, potem pa velika. Kralj je sedel na prestolu in kraljica zraven njega. Stol je bil mehek, tak kakor pri stari mami. Pri vratih sta stala vojaka, eden suh, drugi pa debel.

Kuhar je bil zelo, zelo debel in je bil čisto belo oblečen in pa črno sabljo je imel. Marjetica je bila zelo vesela, je plesala in pela in hlačke kazala, je rada jedla medeno potico, je stolček pristavljala, da je Pavlička pobjubljala, pa o muciki je pela.

Ko je prišla črna žena, je zaropotalo kakor po piskru. Trnjulčica je predla in se je vbdla.

Kraljič je bil še bolj lep kakor kralj. Čepico je imel rdečo, pa črno pero. Paž pa je pel „luk, luk, luk“, in je imel šiljast klobuk in šiljast nos in rekel je: „Pojdimo na dom k mami!“ Kraljič pa je rekel: „Ali boš tiho!“ Kraljič je dal staremu veliko denarja in je rekel stari, da je za 90 let mlajši. Kraljič je presegal trnje.

Potem so pa vsi spali, samo eden je migal z glavo.

Kraljič je Trnjulčico poljubil, pa se je zbudila, pa jo je rešil. Potem sta pa šla k mami. Kralj je rekel, kaj mu naj da, ko je rešil Trnjulčico. — Kraljič je rekel: „Trnjulčico“. Pa mu jo je dal in ju je blagoslovil. Potem je šele prišel paž in je rekel: Kje je moj kraljič? Kraljič pa se je smejal. Potem so se priklonili pa so zaprli in spet odprli, pa so se priklonili, pa je bil konec.

Odgovornost za kritiko o „Trnjulčici“ prepuščamo Veliki in Dušanu. Le toliko rečemo: občinstvo se je izborno zabavalo.

Glasbene in pevske točke so delo našega marljivega kapelnika, gosp. Mirka Polića, ki je zadel žnjimi res oni prirčni ton, ki gre za pravilico. Sicer pa izpregevorimo o „Trnjulčici“ nekoliko natančnejše po jutrašnji repriži, držeč se gesla: za mladino niti najboljša ni dovolj dobro!

—r.

Jutri v nedeljo, dne 5. novembra ob 4. uri popoldne se uprizeri otroška predstava z petjem in plesom

„Trnjulčica“

ki je na svoji premieri splošno ugajala. Zvečer ne bo predstave. Vstopnice pri vartarici „Nar. doma“.

Književnost in umetnost.

Ševčikov kvartet. Pred dvajsetimi leti približno se je četvorica odličnih umetnikov sestala v Pragi z namenom, da utemelji kvartet na gosli po klasičnem vzoru, kateri naj po vsem svetu raznaša slavo češke umetnosti. Tej umetniški združitvi dali so ime „česke smyčcové kvarteto“.

Toda lovori tega kvarteta so povzбудili tudi podjetnost drugih umetnikov in tako se je pred 20 leti v Pragi pojavil nov kvartet

na gosli pod imenom: „Ševčikovo smyčcove kvarteto“, katerega na Češkem kratko imenujejo „Ševčikovci“. To ime prihaja od tod, da so vsi člani tega kvarteta učenci slavnega mojstra Ševčika.

Otokar Ševčik, ki je bil imenovan leta 1891 profesorjem na glasbenem konservatoriju v Pragi, razvil je v dotedaj nevideni meri svojo pedagoško delavnost. Prvi njegov uspeh je bil nastop mojstra Kubelika in potem velikega števila drugih, dokler se niso sestali naši štirje umetniki, da pridobitve prof. Ševčika na polju godbe razneso po vsem svetu, izražene v klasičnem kvartetu na gosli.

Metoda mojstra Ševčika je ne samo za violiniste, ampak tudi za vse umetnike, ovlađajoče goslim podobne instrumente, epohalnega pomena, in to zaradi tega, ker posvečuje isto skrb razvoju leve roke kakor tudi desne, katera vodi lok; in v tem oziru je profesor Ševčik na glasbenem polju nov Kolumb.

Njegovi učenci imajo tako dovršeno šolo, da igrajoč zmagujejo vsako tehnično težavo.

Na ta način je tudi možna interpretacija skladb, neodvisno od tehničnih težav, in s tem tudi razumevanje intencij skladatelja prihaja do bolj intenzivnega izražanja.

Ševčikov kvartet stoji danes na višini in je popolnoma raven češkemu kvartetu na gosli. K tehnični in ritmični popolnosti družijo se lepota zvoka, prepletena z vervo in temperamentom.

Ni treba seveda posebej še omeniti, da so vsi štirje člani-umetniki Ševčikovega kvarteta: gg. Lhotský, Procházka, Moravec in Vaška — vrli bratje Čehi.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Sinoči se je vprizorila Bernsteina „Za mano“ („Apies moi“), ki pa je bila hladno sprejeta, čeprav so imeli glavne vloge Andó, Paolo in Gandusio. Danes zvečer „La piccola cioccolata“.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

DAROVI.

— V spomin umrle gospe Josipine Kunej daruje dr. Matej Pretner 20 K tržaški podružnici „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Denar hrani uprava.

— Slavna budjeljeviška pivovarna je poslala drž. poslancu prof. Matku Mandiču, kot predsedniku „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu, K 126 80, katero vsoto daruje to društvo kot dohodek iz razpečanega piva za stavbo slovenske šole pri Sv. Jakobu.

Srčna hvala bratom Čehom in zavednemu društvu!

— Za lonjersko Ciril-Metodovo podružnico se je nabralo o priliki zabave pevskega društva „Zastava“ K 10 57. Srčna hvala vsem darovalcem.

— Za vd. Marijo Gustinčič je nabral med tovariši gosp. Ludvik Matija K 29 10. Znesek se je izročil vdovi. Hvala vsem darovateljem!

— Št. Jakobski podružnici C. M. D. so darovali pevci bratovščine sv. Cirila in Metoda znesek K 7—. Denar hrani predsednik podružnice.

Vesti iz Goriške.

K. k. Forst und Domänen Direktion glasi se naslov mojemu dopisu v petkovi številki Edinosti. — Grajo, izrečeno v njem na naslov c. k. gozdnega ravnateljstva, ki ima nad vrati samonemški napis, odobruje tudi „Gorica“ in je vsekdar pripravljena jo podpisati z obema rokama. To priznanje kaže, da je graja opravičena in želeli bi bilo, da dr. Gregorčič z drugimi slovensko-hrvaškimi poslanci — ne izvzemši dr. Gregorina — ukrene potrebno za odstranitev navedenega škandala.

Ker nočem razdora na Goriškem še poglabljati me ni volja, da bi se spuščal v dolgo polemiko z „Gorico“, ki pa naj vzame sledeče za znanje:

Če so ji bili znani samonemški napisi tudi na drugih državnih poslopih, njena skrb naj bi bila, da to javno grajo in poslance primerno opozori. Ker pa je to opustila, akoravno ti samonemški napisi obstoje baje že izza dob, ko dr. Gregorina ni bil še državni

Sunlight

milo

razočana srca vseh gospodinj po snežnobeli čistosti ter slastnem vonju, ki ga daje perilu. In kako lahko ter igra se pere z njim! Samo pomisliti, ne koliko časa pustiti stati, izprati in obesiti. Nič drgnjenja, nič kuhanja, nič poparjenja več!

Generalno zastopstvo:
Alb. Tedeschi
Corso 2, III. n., Trst.

„fil' artigiano“

Trst - ul. Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z astrahanskimi in kožuhastimi ovratniki od kron 13 do 42.

Cevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici.

Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovencem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

REJEMAJO SE TUDI POPRAVE

Specialiteta gumijskih predmetov

Irigatorji, klisteriji, suspenzorji, obveze, gum. rjuhe, cevi za vino, plin, podložki z ovate

HIGIJENSKI :: PREDMETI

Prodaja in poprava gumijskih čevljev.

Federico Steindler, Acquadotto 12.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53,758.285-24.

Izplačane odškodnine in kapitalije Kron 115,390.603 61.

Dividend se je doslej izpl. K 2,598 081-85.

Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Zavaruje tudi proti vlomom.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.

TELEFON št. 21-47.

Gospodinje zadržajo svoje dragoceno perilo najboljše in najpopolnejšemu prašku iz mila, pralnemu ekstraktu „Ženska hvala“.

Popolno nadomestilo za beljenje perila! Pralni prašek je zaupljiv predmet; da obvarujete Vaše drago perilo pred škodo, čuvajte se pred manjvrednimi ponaredbami.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdelujejo iglentskim električnim strojem.

Globin

čistilo za čevlje

Zahtevati treba izrecno „GLOBIN“ junior D. D. !!!

Zastopnik Alberto Tedeschi, Corso 2.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere štev. 10 — TRST

V soboto 4. nov. in nedeljo 5. novembra:

1. Med sosed, komedija. - 2. Konec igralca, drama.

3. Beoncellijevi dogodljaji, za smeh.

V ponedeljek dne 6. novembra 1911 velika komična predstava trajajoča eno uro.

Anniger & Co

Trst, ul. S. Nicolo št. 10.

Orožje, prah in strelivo vsake vrste, vrvi za mine.

EDINO SKLADIŠČE BISKOTA WERMER.

Uzenci in ilustriran hrvaško-srbski cenik se pošlje na željo zastoj in poštne prosto. Podvzetniki in razprodajalci dobo posebne cene.

poslanec, torej leta in leta, grešila je „Gorica“ proti svoji dolžnosti kakor lokalni slovenski list mesta „Gorice“ in to zamudo lahko poravnava že v prihodnji številki.

Za praske med „Gorico“ in „Edinostjo“ radi principijelnih nazorov sta odgovorni uredništvi listov, ne pa dopisniki posamičnih objektivnih dopisov, kakor so bili in bodo eventuelni moji nadaljni dopisi iz Gorice.

A.

Vesti iz Istre.

Iz Hrušice pri Podgradu. Naše učiteljstvo, pod vodstvom g. nadučitelja Marčelja se je odločilo za prirejanje roditeljskih sestankov. Prvi tak sestanek bo v nedeljo 5. t. m. popoldne v šoli. Stariši! Ker gre tu le za naše koristi, vdeležimo se tega sestanka v obilnem številu! Naj ne manjka tudi nobene matere, ki ima včolanega svojega otroka! Pri nas vlada namreč mnenje, da se ženska ne sme vdeležiti nobenega sestanka. Ali ravno pri teh roditeljskih sestankih je neobhodno potrebno, da pridejo tudi žene-matere.

Očetje! Povabite torej vsak svojo ženo, da se udeleži z vami. Ako pridemo v obilnem številu, podamo našemu učiteljstvu veselje do nadaljnjega dela in uspehi ne izostanejo.

Iz Materijske občine. — Na ponovni odgovor v „Edinosti“ št. 304. odgovarjam g. Leopoldu Fabjančiču, gostilničarju pri sv. Jakobu v Trstu, le na zadnji odstavek, ker se v ostalem le malo in še to na lahko dotika glavnega predmeta in je hlastnil kar po osebnostih, z očitanjem, da se ga ima — težko na želodcu. Seveda je to zopet ravno nasprotno. Kličem mu v spomin tisto afero z žepno uro, ki se je začela že pred 22 leti, radi katere sva toliko po nedolžnem trpela jaz in moja družina, a sem jej še le lansko leto čisto slučajno prišel na sled in sem zadobil vsaj moralno zadoščenje. Ker se še-le sedaj zavedate, da ste dregnili v sršenovo gnezdo, se hočete kar enostavno vsemu izogniti in se delati nedolžnega, ko pravite, da na ponovne morebitne napade ne boste odgovarjali. V resnici pa ste Vi pričeli s ponovnimi napadi. Zato Vas vprašam sledeče: Zakaj ste Vi kakor mož kristalnega značaja prikrivali oni greh celih 21 let, iz katerega so izvirali novi grehi in je s tem prišlo in na tihem še obstaja sovraštvo in napetost med mojo in Vašo rojstno hišo. Vidite, tu je začetek Vašega — težkega želodca. Seveda, g. urednik in oni g., ki Vam sestavlja dopise, ne poznata najinhi minulosti. Ker me kličete v Trst (a sporna točka je v Slivju) na „pomenek“, izjavljam, da me vi enostavno ne morete žaliti, mi škodovati na časti in dobrem imenu ter mi ni treba kloniti tilnika ne v Trstu, ne v Slivju.

Ivan Bubnič.

Pripomba uredništva. S tem bodi konec tej polemiki.

Razpisan štipendij. Začetkom prvega polletja šolskega leta 1911—1912 se ima podeliti štipendij Ane vdove Pecota roj. baronice Vlah, v letnem znesku 440 K. Ta štipendij zamorejo dobiti le sorodniki ustanovnice oz., ako teh ni, dijaki iz občine Kastav z imenom Vlah.

Razpisana zdravniška služba. V deželni bolnišnici v Pulji je razpisano mesto pomožnega zdravnika v kirurškem oddelku. Prošnje je uložiti na ravnateljstvo bolnišnice do 30. novembra t. l.

Spomini.

Kadar porumenevajo lesovi in gre veter skozi njihove vrhove, se napolnijo človeku duša z žalostjo, zbujajo se v srcu spomini in pohitevajo nazaj. — Toda kam? Polja so pusta in prazna, v gorah je sam šum in jok, v vrhove je dihnila smrt —; kam se obrneš?

Kam smo položili svoje spomine, kje spe? —

Skozi mračen drevored Te vedejo koraki, Pavla, vse dalje in dalje čez meglene polje. Pred nizkim zidom, pred železnimi vrati obstojiš. Ko jih odpreš, zahrešče, in še hujša žalost Ti leže na dušo.

Krog in krog so sami grobovi. Pred okrašeno, razsvetljeno gomilo z belim križem v roki se ustaviš.

Grob tvojega očeta je tu, Pavla; sem so Te privedli spomine? Zakaj si zakrivaš obraz in plakaš? —

Tih večer je, poln zvezd in sanj. Pri klavirju sedita z očetom; rahlo vstaja mehka melodija izpod Tvojih prstov. Zunaj dehti jasmín in njegov vonj plove v sobo in vaju spaja in vama budi v srcu sladke sanje.

Naenkrat se sklanja oče k Tebi, Ti gladi lase in Te poljublja.

„Bodi srečen, otrok moj!“

„Da, da, oče, toda kje je sreča?“

„Kje? Ne vem! Išči jo, išči!“

Velik je svet in morda jo najdeš!“

„Ah, samo morda?“

„Bog daj!“

In zopet igraš in Tvoja melodija je polna hrepenenja. Tako hrepene čiste, mlade duše v brezmejnosti življenja.

In vsa noč te posluša, še slavec je umolknil v seči in posluša in strmi

Tako si hrepenela, Pavla, in sedaj? Zakaj plakaš?

Jesen je vseokrog in grobovi, vse

rože so ovele, solnce je umrlo in sreče ni in ni radosti in veselja in vse je laž.

Morda pa ni res, morda je-le sreča. Toda kje? Grob Tvojega ljubljene očeta ne ve in ves svet ne ve, morda vedo za njo le zvonovi, ki se oglašajo z lin turbo in žalostno vso dolgo in mračno jesensko noč morda???

Maksim.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskano besedo se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Pisca se takoj izter. oddelku.

Sedemnajstletna gospodična, lepe zunanosti, s trgovsko šolo, zna slovensko, nemško in italijansko, datilografijo, išče službo v trgovini. Prijazne ponudbe pod „Rosalba“ št. 1997. Naslov pove tudi inseratni oddelk Edinosti. 1997

Mladenič brez sredstev išče go-poda kapitalista, ki bi mu pomagal, da bi dal patentovati nekatere svoje izume. Blagohotne ponudbe raj se pošljejo čim prej na inser. oddelk Edinosti po l. „Rapid III“. 1920

Delavec zmožen slovensčine, italijansčine in nemščine išče kakoršnobodi delo. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 1924

Išče se zračno stanovanje s hrano. Ponudbe „Mladšč“ glavno pošto restant. 1930

Meblovana soba se odda v najem. Via Miramare 55, I. 1923

Sprejemem učnko ali učenca v trgovini mešanega blaga. Vekoslav Podlogar, Lokev pri Divači. 1921

Danes v soboto v restavraciji „Hotel Balkan“ izberne krvavice in jetrnice. 1939

Gospodično za hrvatsko pisovanje (po urah) iščem. — Ponudbe pod „Hrvatsko“ na inseratni oddelk Edinosti. 1936

Danes zvečer vsi ra ocvirke in jutri pa ra domače klobase. — Ul. Carradori 18. Gostilna N. D. U. Kosič. 1940

Odda se svetla sobica pri slovenski družini. — Ulica Farseto 43 vrata 17. 1926

Na prodaj so vrata, okna, ograje, hišna vrata, kamnati okvi ji, lijak itd. Via Piccardi 18. 1933

Dva fanta vajerca za tovarno iščem. Naslov pove ins. oddelk Edinosti. 1937

Stanovanje tri sobe in drugo se po ceni odda. Praški pri šolski postrežnici Androna Cristoforo Colombo 1. 1938

Švicarske vez nite, vsakovrstno platneno blago, damsko in moško perilo, oprave za neveste, zaloga orodcev. V. Commerciale št. 3, polunadstropje. 1903

Skladišče žagovine (Segadure) za ribanje posipanje po mokroti, snajenje javnih lokalov itd. ima edino AUGUST KOMPARA, Trst, ul. Fonderia št. 3. Prodaje se na drobno Postrežba na dom. in debelo. —

Slovanske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Roccol 263, tobakarna Segolin, ulica Industrija (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stoifa, trg. ec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Dr. Josip Mandić

— je otvoril —

: PISARNO :

kazenskega
zagovornika

V TRSTU
ulica Zonta št. 9

I. nadstropje.

: TELEFON ŠTEV. 1766. :

Umetni : fotografični

pri sv. Jakobi - TRST. ateljé pri sv. Jakobi - TRST.

ulica Rivo št. 42 (prililjo)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanske plošče za vsakovrstne spomnike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. M. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi zunaj mesta.

Lovrenc Botac

Trst - ul. Piccardi, vogal Pasquale Revoltella - Trst

Nova trgovina jestvin in kolonijalnega blaga.

Postreže se vedno z dobrim in svežim blagom
prve vrste :: ter po nizkih in zmernih cenah.

POSTREŽBA NA DOM. POSTREŽBA NA DOM.

Guerino Marcon

Trst, via Belvedere št. 13.

Zaloga vsakovrstnega oglja in premoga.

ČEVljARNICA

BRATA ČEH

Trst, ul. 6. Carducci 40.

Prodajalna z delavnico vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.

SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.

Cene zmernne. Svoji k svojim!

Kine-Bioskop „Idria“

v Skednju

— VSAKO NEDELJO —

nov interesanten program

Angelo Valerio

tovarna kovčegov

Trst - ulica Scalinata št. 9 - Trst

Izvršujejo se tudi poprave, vse po zelo nizkih cenah.

Nova slovenska trgovina za izgotovljenih oblek in blaga

MARTIN SKAPIN

TRST — ulica Areata št. 19 — TRST

— VELIKA IZBERA —

oblek za moške in dečke, hlače, jope, platnene obleke ter raznotero perilo. Sprejemajo se naročila po meri vseh gori omenjenih predmetov. Specijaliteta hlače za delavce. — Vse po konkurenčnih cenah.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K 50 st.

Radi plačilne zaostalosti več velikih trgovstov mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proizvodno ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, sanje rujava ali črna galonirano, s predniki in močno močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša fazona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.

Pošiljatev po povzetju

H. SPINGARN, eksport čevljev

Krakovo št. 240

Sme se zamenjati in se vrne denar.

Velika klobučarna

Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.

Specijaliteta: trdi angleški klobuki.

Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST

Corso št. 34.

Zahtevajte »Kolinsko cikorijo!«

Odlikovana krojačnica

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste št. 12, I. nad. - TRST

izvršuje civilne obleke in vsakovrstne uniforme.

Cene zmernne. Delo solidno.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši | registrirana zadruga z omejenim poročstvom | Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejemo od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje

Redni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno kruno.

Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5%.

in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0

Uredne ure: od 9.—12. ure popoldne in od 2.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno-hranilnični račun 816 004.

Ima najmoderneje urejeno varnostno oolico za shrambo vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se uspešneje navajate svoj dohod.